

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O MIRNOM RJEŠAVANJU RADNIH SPOROVA**

Sarajevo, decembar 2017. godine

ZAKON O MIRNOM RJEŠAVANJU RADNIH SPOROVA

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

- (1) Ovim zakonom uređuje se postupak mirnog rješavanja radnih sporova (individualnih i kolektivnih), način određivanja miritelja i arbitara i druga pitanja od značaja za mirno rješavanje radnih sporova za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacije), ako drugim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Postupak mirnog rješavanja radnih sporova pokreće se i vodi u skladu sa ovim zakonom, ukoliko o istom nije odlučeno pravosnažnom sudskom odlukom.

Član 2. (Definicije pojmova)

U smislu ovog zakona, pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

- a) stranom u individualnom radnom sporu smatraju se radnik i poslodavac (u daljem tekstu: strane u individualnom sporu);
- b) stranom u kolektivnom radnom sporu smatraju se učesnici u kolektivnom pregovaranju i drugi subjekti kolektivnih prava (u daljem tekstu: strane u kolektivnom sporu);
- c) miriteljem se smatra lice izabrano za miritelja u skladu sa ovim zakonom koje kao član mirovnog vijeća posreduje između strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu, te daje prijedloge i preporuke, sa ciljem zaključivanja sporazuma o mirnom rješavanju radnog spora;
- d) arbitrom se smatra lice koje kao član arbitražnog vijeća donosi odluku kojom se okončava radni spor;
- e) individualni radni spor je spor koji se vodi povodom prestanka ugovora o radu, ponude i zaključivanja ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima, neispaćivanja plaća i naknada, otpremnine i naknade štete (u daljem tekstu: individualni spor);
- f) kolektivni radni spor je spor nastao povodom zaključivanja, primjene, izmjene ili dopune, odnosno otkazivanja kolektivnog ugovora, donošenja i primjene pravilnika o radu, ostvarivanja prava na sindikalno organiziranje, osnivanja vijeća zaposlenika i drugih kolektivnih prava (u daljem tekstu: kolektivni spor);
- g) mirovno vijeće je tijelo koje sporazumno osnivaju strane u individualnom i kolektivnom radnom sporu koje daje prijedloge i preporuke u cilju zaključivanja sporazuma o mirnom rješavanju spora;
- h) arbitražno vijeće je tijelo koje se osniva u skladu sa ovim zakonom radi konačnog rješavanja radnog spora.

Član 3.

(Dobrovoljnost u mirnom rješavanju sporova)

- (1) Strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu dobrovoljno odlučuju o mirnom rješavanju radnog spora, ako ovim ili drugim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu same biraju miritelje i arbitre sa Liste miritelja i arbitara (u daljem tekstu: Lista).

Član 4.

(Učesnici u postupku mirnog rješavanja sporova)

- (1) U postupku mirnog rješavanja radnog spora učestvuju strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu, odnosno tijelo za mirno rješavanje radnih sporova, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Miritelji, odnosno arbitri u svom radu dužni su da postupaju savjesno i nepristrasno.

Član 5.

(Troškovi postupka mirenja, odnosno arbitraže)

Svaka strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu snosi svoje troškove nastale u postupku mirenja, odnosno arbitraže, osim troškova miritelja, odnosno arbitra sa Liste koju utvrđuje u skladu sa ovim zakonom federalni ministar rada i socijalne politike (u daljem tekstu: federalni ministar), čije troškove snosi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

DIO DRUGI – MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA

Član 6.

(Mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova)

- (1) U slučaju kolektivnog radnog spora iz člana 2. tačka f) ovog zakona, ako strane nisu dogovorile način mirnog rješavanja spora, provodi se postupak mirenja, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ukoliko se postupak iz stava (1) ovog člana ne okonča u razumnom roku, koji ne može biti duži od 30 dana ili se postupak mirenja okonča neuspješno, strane u sporu imaju pravo da podnesu tužbu nadležnom sudu, u rokovima koji teku od dana okončanja postupka mirenja.
- (3) Mirenje iz stava (1) ovog člana provodi mirovno vijeće.

Član 7.

(Mirno rješavanje individualnih radnih sporova)

- (1) Prije podnošenja tužbe radnik i poslodavac mogu se dogovoriti o mirnom rješavanju spora na način i pod uvjetima predviđenim ovim zakonom.

- (2) Ukoliko se postupak iz stava (1) ovog člana ne okonča u razumnom roku, koji ne može biti duži od 30 dana ili se postupak mirenja okonča neuspješno, mirovno vijeće donosi odluku o prekidu postupka, a strane u individualnom radnom sporu imaju pravo da podnesu tužbu nadležnom sudu, u rokovima koji teku od dana okončanja postupka mirenja.
- (3) Mirenje iz stava (1) ovog člana provodi mirovno vijeće.

Član 8.
(Mirovno vijeće)

- (1) Mirovno vijeće može biti formirano za teritoriju Federacije, odnosno za područje kantona.
- (2) Mirovno vijeće formirano za teritoriju Federacije nadležno je za: kolektivne radne sporove koji proizlaze iz kolektivnih ugovora zaključenih za teritoriju Federacije ili područje dva ili više kantona, te za individualne i kolektivne radne sporove u kojima je jedna od strana federalni organ uprave, federalna upravna organizacija, javna ustanova, javno preduzeće, privredno društvo i drugo pravno lice čije je osnivač Federacija.
- (3) Mirovno vijeće formirano za područje kantona nadležno je za: kolektivne radne sporove koji proizlaze iz kolektivnih ugovora zaključenih za područje jednog kantona, te za individualne i kolektivne radne sporove u kojima je jedna od strana poslodavac čije je sjedište na području tog kantona.

Član 9.
(Mirovno vijeće za teritoriju Federacije)

- (1) Mirovno vijeće za teritoriju Federacije sastoji se od tri člana: po jednog predstavnika strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu, kao i jednog predstavnika - miritelja kojeg izaberu strane u sporu sa Liste koju utvrđuje u skladu sa ovim zakonom federalni ministar, a koji obavlja poslove predsjedavajućeg mirovnog vijeća.
- (2) Mirovno vijeće iz stava (1) ovog člana formira rješenjem federalni ministar, u skladu sa ovim zakonom, u roku od dva dana od izbora miritelja iz člana 12. ovog zakona.
- (3) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Mirovno vijeće iz stava (1) ovog člana donosi pravila o postupku pred tim vijećem, kojima se uređuje djelokrug rada ovog vijeća, prava i dužnosti članova, način rada, održavanje sjednica, postupak odlučivanja na sjednicama ovog vijeća, rokovi obavještanja Ministarstva o toku i okončanju postupka i druga pitanja vezana za njegov rad, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (5) Administrativne poslove za mirovno vijeće formirano za teritoriju Federacije, vrši Ministarstvo.
- (6) Postupak mirenja se u pravilu provodi u prostorijama Ministarstva, ali i u drugim prostorijama koje odredi miritelj.
- (7) Troškove za rad člana mirovnog vijeća sa Liste koju utvrđuje federalni ministar, snosi Ministarstvo.

Član 10.
(Mirovno vijeće za područje kantona)

Formiranje mirovnog vijeća za područje kantona, njegov sastav, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad tog vijeća, uređuju se propisom kantona.

DIO TREĆI - POSTUPAK MIRNOG RJEŠAVANJA RADNIH SPOROVA

Član 11.
(Pokretanje postupka)

- (1) Postupak mirnog rješavanja individualnog i kolektivnog spora iz čl. 6. i 7. ovog zakona, pokreće se podnošenjem prijedloga Ministarstvu.
- (2) Prijedlog iz stava (1) ovog člana strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu mogu da podnesu zajednički ili pojedinačno.
- (3) Prijedlog iz stava (1) ovog člana sadrži: ime, prezime i adresu, odnosno naziv i sjedište strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu, predmet spora, te podatke o predstavnicima strana iz člana 9. ovog zakona.
- (4) Ukoliko strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu prijedlog iz stava (1) ovog člana podnose zajednički, u istom se pored podataka iz stava (3) ovog člana navode i podaci o miritelju kojeg su strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu sporazumno izabrale sa Liste.
- (5) Strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu, uz prijedlog iz stava (1) ovog člana dostavljaju dokumentaciju u vezi sa predmetom spora, kao i prijedlog dokaza i svjedoka, ukoliko ih imaju.
- (6) Ako je prijedlog iz stava (1) ovog člana podnijela jedna od strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu, Ministarstvo će odmah po prijemu prijedloga, taj prijedlog dostaviti drugoj strani u individualnom, odnosno kolektivnom sporu i pozivati je da se u roku od pet dana od dana prijema prijedloga izjasni da li prihvata mirno rješavanje spora.
- (7) O izjašnjenju iz stava (6) ovog člana, kao i u slučaju kada se druga strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu u roku iz stava (6) ovog člana ne izjasni o prihvatanju prijedloga, Ministarstvo obavještava stranu koja je podnijela prijedlog za mirno rješavanje spora.
- (8) Ukoliko druga strana prihvati prijedlog za mirno rješavanje spora, dužna je u izjašnjenju iz stava (6) ovog člana dostaviti i podatke o svom predstavniku iz člana 9. ovog zakona.

Član 12.
(Izbor miritelja)

- (1) Miritelja sporazumno biraju strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu sa Liste, u roku od tri dana od dana prihvatanja pojedinačnog prijedloga, o čemu odmah obavještavaju Ministarstvo.

- (2) Ako strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu sporazumno ne odrede miritelja, određuje ga federalni ministar, u roku od tri dana od isteka roka iz stava (1) ovog člana.

Član 13.

(Učešće miritelja u postupku mirnog rješavanja radnog spora)

- (1) Miritelj učestvuje u:
- individualnom radnom sporu, i
 - kolektivnom radnom sporu.
- (2) Ministarstvo će dostaviti prijedlog i dokumentaciju u vezi sa predmetom spora miritelju koji je određen za rješavanje spora, u roku od tri dana od izbora, odnosno određivanja miritelja iz člana 12. ovog zakona.

Član 14.

(Učešće miritelja u individualnom i kolektivnom radnom sporu)

Miritelj u individualnom i kolektivnom radnom sporu:

- zakazuje sjednice;
- prisustvuje razgovorima strana u sporu;
- predlaže moguća rješenja;
- utvrđuje činjenice od značaja za mirno rješavanje radnog spora;
- daje preporuke u vezi sa načinom rješavanja radnog spora;
- pruža stručnu i drugu pomoć učesnicima.

Član 15.

(Postupak mirenja u djelatnostima od javnog interesa)

- (1) Izuzetno od člana 3. ovog zakona, u djelatnostima od javnog interesa kao i u djelatnostima u kojima bi prekid rada mogao da ugrozi život, ličnu sigurnost i zdravlje ljudi ili da nanese štetu većih razmjera (snadbijevanje električnom energijom i vodosnadbijevanje, željeznički, zračni, poštanski saobraćaj, telekomunikacije, javni rtv servis, komunalna djelatnost, djelatnosti zaštite od požara, zdravstvena i veterinarska zaštita, sistem bezbjednosti Federacije), strane u kolektivnom sporu dužne su da pokrenu postupak mirenja, u roku od tri dana od dana nastanka spora.
- (2) Ukoliko strane u kolektivnom sporu ne iznesu spor pred mirovno vijeće u roku iz stava (1) ovog člana, dužne su da o tome obavijeste federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad.
- (3) Federalni, odnosno kantonalni ministar će po službenoj dužnosti pokrenuti postupak mirenja, odnosno odrediti mirovno vijeće sa Liste, u roku od tri dana od prijema obavijesti iz stava (2) ovog člana.

Član 16.

(Provođenje postupka mirnog rješavanja radnog spora)

- (1) Kada strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu sporazumno izaberu miritelja, on je dužan da u roku od tri dana od prijema dokumentacije zakaže sastanak sa predstavnicima strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu iz člana 9. ovog zakona, koji čine tijelo za mirno rješavanje radnog spora.
- (2) Miritelj je dužan da zakaže raspravu u roku od tri dana od dana održavanja sastanka iz stava (1) ovog člana, o čemu obavještava strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu.
- (3) U postupku rješavanja radnog spora, miritelj ima pravo da traži i prikuplja informacije, dokaze i druge podatke od strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu, kao i da predloži vještake i druge stručnjake, uz saglasnost i o trošku strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu.

Član 17.

(Sporazum o predmetu spora)

- (1) Sporazum koji strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu postignu u postupku mirenja zaključuje se u pisanoj formi, obavezujući je za obje strane i ima snagu izvršne isprave.
- (2) Sporazum iz stava (1) ovog člana smatra se zaključenim kada ga potpišu strane u sporu i mirovno vijeće koje je učestvovalo u postupku mirenja.
- (3) Ako je između strana u postupku zaključen kolektivni ugovor, sporazum zaključen u postupku mirenja postaje sastavni dio kolektivnog ugovora.
- (4) Primjerak potpisanog sporazuma iz stava (1) ovog člana miritelj dostavlja Ministarstvu.
- (5) Ako strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu, uz pomoć miritelja u roku od 15 dana, od dana održavanja rasprave iz člana 16. ovog zakona ne zakluče sporazum o predmetu spora, miritelj proglašava mirenje neuspjelim i o tome obavještava strane u sporu i Ministarstvo.

Član 18.

(Arbitražno vijeće)

- (1) Ukoliko strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu ne riješe spor u postupku mirenja, rješavanje spora mogu sporazumno povjeriti arbitražnom vijeću.
- (2) Arbitražno vijeće iz stava (1) ovog člana sastoji se od tri člana. Svaka strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu bira po jednog arbitra sa Liste, a trećeg arbitra sa Liste imenuje federalni ministar, koji obavlja poslove predsjedavajućeg arbitražnog vijeća.
- (3) Arbitražno vijeće iz st. (1) i (2) ovog člana formira rješenjem federalni ministar, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

- (5) Strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu su dužne da dostave arbitražnom vijeću svu dokumentaciju o predmetu spora, kao i imena lica koja treba saslušati u postupku.
- (6) Predsjedavajući arbitražnog vijeća je dužan da zakaže raspravu u roku od tri dana od dana prijema dokumentacije o predmetu spora o čemu obavještava strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu.
- (7) Arbitražno vijeće iz stava (1) ovog člana donosi pravila o postupku pred tim vijećem, kojima se uređuje djelokrug rada ovog vijeća, prava i dužnosti članova, način rada, održavanje sjednica, postupak odlučivanja na sjednicama ovog vijeća, rokovi obavještavanja Ministarstva o toku i okončanju postupka i druga pitanja vezana za njegov rad, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (8) Administrativne poslove za arbitražno vijeće vrši Ministarstvo.
- (9) Postupak arbitraže se u pravilu provodi u prostorijama Ministarstva, ali i u drugim prostorijama koje odredi arbitar.
- (10) Formiranje arbitražnog vijeća za područje kantona, njegov sastav, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad tog vijeća, uređuju se propisom kantona.
- (11) Troškove za rad arbitra kojeg imenuje federalni ministar, a koji obavlja poslove predsjedavajućeg arbitražnog vijeća, snosi Ministarstvo.

Član 19.

(Postupak pred arbitražnim vijećem)

- (1) Predsjedavajući arbitar rukovodi raspravom, uzima izjave od strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu i drugih lica u postupku ukoliko ocijeni da je to potrebno.
- (2) Strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu imaju pravo da se pred arbitražnim vijećem izjasne o predmetu spora i o navodima druge strane u sporu.
- (3) Ako jedna od strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu neopravdano izostane sa rasprave arbitražno vijeće može da održi raspravu u njenom odsustvu, uzimajući u obzir dokumentaciju koju je ta strana dostavila.

Član 20.

(Odluka arbitražnog vijeća)

- (1) Arbitražno vijeće temelji svoju odluku na zakonu, kolektivnom ugovoru i drugom propisu.
- (2) Odluku o predmetu spora arbitražno vijeće donosi većinom glasova u roku od 30 dana od dana otvaranja rasprave, te primjerak dostavlja stranama u individualnom, odnosno kolektivnom sporu i Ministarstvu.
- (3) Odluka arbitražnog vijeća je konačna i obavezujuća za strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu i ima snagu izvršne isprave.
- (4) Ako je između strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu zaključen kolektivni ugovor, odluka arbitražnog vijeća ima pravnu snagu i dejstvo kolektivnog ugovora.
- (5) Odluka iz stava (1) ovog člana sadrži:
 - a) ime, prezime i adresu, odnosno naziv i sjedište strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu,

- b) izreku,
- c) obrazloženje,
- d) datum donošenja odluke i
- e) imena, prezimena i potpise arbitara.

Član 21.
(Sudsko odlučivanje)

Ukoliko strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu ne riješe spor u postupku mirenja i rješavanje tog spora ne povjere arbitražnom vijeću, mogu zatražiti sudsko odlučivanje o tom sporu, u skladu sa zakonom.

Član 22.
(Izuzeće miritelja i arbitara)

- (1) Miritelj ili arbitar zatražit će izuzeće od rada u predmetu po službenoj dužnosti i o tome obavijestiti Ministarstvo, u slučaju:
 - a) ako zastupa neku od strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu ili je zastupao neku od strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu u posljednje tri godine,
 - b) ako je srodnik neke od strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu u pravoj ili pobočnoj liniji do četvrtog stepena i u tazbinskoj liniji do drugog stepena,
 - c) ako je povezan sa stranama u individualnom, odnosno kolektivnom sporu na bilo koji način koji bi mogao da utiče na njegovu nepristrasnost.
- (2) Strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu može zahtijevati izuzeće miritelja ili arbitra iz razloga navedenih u stavu (1) ovog člana. U svom zahtjevu strana u sporu mora navesti okolnosti zbog kojih smatra da postoji neki od razloga za izuzeće.
- (3) O zahtjevu iz stava (2) ovog člana odlučuje federalni ministar rješenjem protiv kojeg nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Član 23.
(Evidencija o postupcima mirnog rješavanja radnih sporova)

Ministarstvo vodi evidenciju o postupcima mirnog rješavanja radnih sporova iz čl. 6. i 7. ovog zakona, a naročito:

- a) ime, prezime, adresu, odnosno naziv i sjedište strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu,
- b) ime i prezime miritelja, odnosno arbitra,
- c) predmet spora, datum pokretanja postupka,
- d) datum okončanja spora i način kako je spor riješen.

DIO ČETVRTI - MIRITELJI I ARBITRI

Član 24. (Izbor miritelja i arbitara)

- (1) Za miritelja može da bude izabrano punoljetno lice koje ispunjava sljedeće uvjete:
 - a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) da ima visoku stručnu spremu, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja i najmanje pet godina radnog staža u oblasti radnih odnosa,
 - c) da je istaknuti stručnjak u oblasti radnih odnosa, odnosno da ima iskustvo u oblasti socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja,
 - d) da nije osuđivano za krivično djelo.
- (2) Za arbitra može da bude izabrano punoljetno lice koje ispunjava sljedeće uvjete:
 - a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) da ima visoku stručnu spremu, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja za sticanje diplome pravne ili upravne struke i najmanje deset godina radnog staža u oblasti radnih odnosa,
 - c) da je istaknuti stručnjak u oblasti radnih odnosa, odnosno da ima iskustvo u oblasti socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja,
 - d) da nije osuđivano za krivično djelo.
- (3) Izbor miritelja i arbitara vrši se putem javnog poziva koji objavljuje Ministarstvo.
- (4) Listu miritelja i arbitara utvrđuje federalni ministar u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave na javni poziv iz stava (3) ovog člana.
- (5) Lista iz stava (4) ovog člana utvrđuje se na period od četiri godine i objavljuje se u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Član 25. (Lista miritelja i arbitara)

- (1) Listu vodi Ministarstvo, a sadrži sljedeće podatke:
 - a) ime, prezime i adresu miritelja, odnosno arbitra,
 - b) stručnu spremu,
 - c) naziv i sjedište poslodavca miritelja, odnosno arbitra ako je u radnom odnosu.
- (2) Miritelj i arbitar dužni su da Ministarstvu prijave promjenu podataka iz stava (1) ovog člana u roku od tri dana od dana nastanka promjene.

Član 26. (Obaveza obavještanja o toku i okončanju postupka)

Miritelj i arbitar dužni su da redovno obavještavaju Ministarstvo o toku i okončanju postupka mirnog rješavanja radnog spora, u skladu sa pravilima o postupku iz člana 9. stav (4) ovog zakona, odnosno u skladu sa pravilima o postupku iz člana 18. stav (7) ovog zakona.

Član 27.
(Pravo na naknadu)

- (1) Miritelj i arbitar imaju pravo na naknadu za rad.
- (2) Miritelj i arbitar dužni su da po okončanju postupka mirenja odnosno arbitraže podnesu izvještaj federalnom ministru.
- (3) Visinu i uvjete za ostvarivanje prava na naknadu iz stava (1) ovog člana utvrđuje federalni ministar, u skladu sa važećim propisima.
- (4) Sredstva iz stava (1) ovog člana obezbjeđuju se u budžetu Federacije.

Član 28.
(Pravo na odsustvo)

Miritelj i arbitar imaju pravo na odsustvo sa rada bez naknade plaće za vrijeme trajanja postupka mirenja, u skladu sa ovim zakonom.

Član 29
(Prestanak svojstva miritelja i arbitra)

- (1) Svojestvo miritelja i arbitra prestaje brisanjem sa Liste, ako:
 - a) se naknadno utvrdi da nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 24. ovog zakona;
 - b) prestanu da postoje uslovi iz člana 24. st. (1) tač. a) i d) i st. 2. tač. a) i d) ovog zakona;
 - c) istekne period na koji je izabran, ako ne bude ponovo izabran;
 - d) nestručno i nesavjesno obavlja dužnost;
 - e) neopravdano odugovlači postupak mirnog rješavanja radnog spora;
 - f) podnese zahtjev za razrješenje.
- (2) Rješenje o brisanju sa Liste u slučajevima iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar.
- (3) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Rješenje iz stava (2) ovog člana objavljuje se u „Službenim novinama Federacije BiH“.

DIO PETI - NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA I KAZNE NE ODREDBE

Član 30.
(Nadzor nad primjenom zakona)

- (1) Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši kantonalna, odnosno federalna inspekcija rada.

Član 31.
(Vrste i visine prekršaja)

- (1) Novčanom kaznom od 50,00 KM do 500,00 KM kaznit će se za prekršaj strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu – fizička lica ako:
 - a) na traženje miritelja izričito odbije da dostavi ili dostavi netačne i krivotvorene informacije, dokaze i druge podatke, član 16. stav (3) ovog zakona;
 - b) izričito odbije da dostavi ili arbitražnom vijeću dostavi netačne informacije i krivotvorenu dokumentaciju o predmetu spora, član 18. stav (5) ovog zakona.
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu – pravna lica novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM.
- (3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice kod strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu – pravnog lica novčanom kaznom od 50,00 KM do 500,00 KM.
- (4) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj miritelj, odnosno arbitar ako:
 - a) ne zakaže sastanak sa predstavnicima strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu u roku iz člana 16. stav (1) ovog zakona;
 - b) ne zakaže raspravu u roku iz člana 16. stav (2), odnosno člana 18. stav (6) ovog zakona;
 - c) ne zatraži izuzeće od rada u predmetu po službenoj dužnosti, član 22. stav (1);
 - d) ne prijavi promjenu podataka, član 25. stav (2);
 - e) redovno ne obavještava Ministarstvo o toku i okončaju postupka mirnog rješavanja radnog spora, član 26. ovog zakona.

DIO ŠESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32.
(Prestanak primjene propisa)

- (1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena odredbi čl. 150. do 155. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/16).
- (2) Postupci mirenja započeti u skladu sa odredbama čl. 150. do 155. Zakona o radu iz stava (1) ovog člana, završit će se prema odredbama tog zakona.

Član 33.
(Primjena Zakona na mirovno i arbitražno vijeće za područje kantona)

Do donošenja propisa iz čl. 10. i 18. stav (10) ovog zakona na formiranje mirovnog i arbitražnog vijeća za područje kantona, njegov sastav, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad tih vijeća, primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 34.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Federacije BiH”.

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA MIRNOM RJEŠAVANJU RADNIH SPOROVA

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV.A.20.(1)d), a u vezi sa članom III.2.e) i članom II.A.2.1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Prema odredbama člana IV.A.20.(1)d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti, a prema odredbama člana III.2.e) federalna vlast i kantoni nadležni su za socijalnu politiku.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Mirno rješavanje radnih sporova predstavlja pravni mehanizam za ostvarivanje individualnih i kolektivnih prava iz radnog odnosa, kroz jednu vrstu socijalnog dijaloga potpomognutu od strane miritelja i arbitara. Ova vrsta rješavanja radnih sporova uvodi se radi unaprijeđenja pristupa pravdi, kao jednog od osnovnih ljudskih prava propisanih Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i radi ekonomičnosti u smislu rasterećenja sudova, te u smislu postizanja dogovora o sporu u kraćem roku u odnosu na dugotrajnost postupaka koji se vode pred sudom.

Cilj ovog zakona je da se u postupku zasnovanom na načelima dobrovoljnosti, jednakosti, nepristrasnosti i nezavisnosti, uz stručnu pomoć miritelja i arbitara, u relativno kratkom roku, postigne dogovor u vezi sa predmetom individualnog ili kolektivnog radnog spora.

Prilikom izrade ovog zakona korištena su i određena načela na kojima se zasniva Direktiva Vijeća Evropske unije o određenim aspektima medijacije u građanskim i privrednim stvarima 2008/52EZ (2008). Iako se odnosi na prekogranične sporove, u Direktivi se navodi da se principi na kojima se zasniva ista mogu uvesti i u modele medijacije koji se provode u unutrašnjim sporovima. Direktiva promovira unaprijeđivanje pristupa pravdi kroz dostupnost medijacije kao načina sporazumnog rješavanja sporova. Pored toga, Vijeće Evrope je usvojilo niz preporuka o medijaciji i alternativnom rješavanju sporova, sa ciljem usklađivanja zakonske regulative i prakse u zemljama članicama i omogućavanju bržeg i efikasnijeg pristupa pravdi.

Nacrt ovog zakona razmatran je na Predstavničkom Domu i Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, te je na oba doma prihvaćen kao dobra osnova za izradu Prijedloga Zakona, s tim da je zaključkom Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH usvojenim na sjednici održanoj 25.04.2017. godine, odnosno zaključkom Doma naroda Parlamenta Federacije BiH usvojenim na sjednici održanoj 01.06.2017. godine, predlagač ovog zakona zadužen da organizuje i sprovede javnu raspravu u trajanju od 60 dana.

U skladu sa pomenutim zaključcima Parlamenta Federacije BiH, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je preduzelo aktivnosti na provođenju javne rasprave objavljivanjem poziva na web stranici ministarstva i informisanjem javnosti, te pozivanjem svih zainteresovanih da svoje primjedbe, prijedloge ili komentare na tekst Nacrta Zakona dostave do 31.07.2017.godine. Također, ovo ministarstvo je dana 13.09.2017. godine u Sarajevu, organizovalo i otvorenu Javnu raspravu o Nacrtu Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike razmotrilo je sve primjedbe iznesene tokom provođenja javne rasprave, te usvojilo one za koje je cijenjeno da su opravdane i iste ugradilo u tekst Prijedloga ovog zakona.

Kako se ovim zakonom uređuje oblast koja je u zajedničkoj nadležnosti federalne i kantonalnih vlasti, Prednacrt Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova dostavljen je svim kantonima radi pribavljanja mišljenja o istom. S tim u vezi, pristigla su pozitivna mišljenja Kantona Sarajevo, Unsko-sanskog kantona, Bosansko-podrinjskog kantona, Zapadnohercegovačkog kantona, Srednjobosanskog kantona, Kantona 10, te pozitivno mišljenje Tuzlanskog kantona, uz određene primjedbe koje su razmotrene.

Također, Nacrt ovog zakona upućen je i Ekonomsko-socijalnom vijeću za teritorij Federacije Bosne i Hercegovine, koje je nakon razmatranja ovog zakona, na sjednici održanoj 10.10.2017. godine, dalo pozitivno mišljenje na isti.

III - IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE O NACRTU ZAKONA O MORNOM RJEŠAVANJU RADNIH SPOROVA

U skladu sa Zaključkom Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine koji je usvojen na sjednici održanoj 25.04.2017. godine, odnosno u skladu sa zaključkom Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, koji je usvojen na 21. sjednici održanoj 01.06.2017. godine, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je preduzelo aktivnosti na provođenju javne rasprave objavljivanjem poziva na web stranici ministarstva i informisanjem javnosti, te pozivanjem svih zainteresovanih da svoje primjedbe, prijedloge ili komentare na tekst Nacrta Zakona dostave do 31.07.2017.godine. Također, ovo ministarstvo je dana 13.09.2017. godine u Velikoj sali Parlamenta Federacije BiH, organizovalo otvorenu javnu raspravu o Nacrtu zakona o mirnom rješavanju radnih sporova.

Tom prilikom pozvani su poslanici i delegati Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, sva nadležna kantonalna ministarstva i delegati u kantonalnim skupštinama, predstavnici Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritoriju Federacije BiH, Saveza samostalnih sindikata BiH, Udruženja poslodavaca FBiH, Međunarodne organizacije rada itd, te svi zainteresovni da uzmu aktivno učešće u javnoj raspravi.

Pozivu su se odazvali predstavnici Saveza samostalnih sindikata BiH, predstavnica Sindikata tekstila kože, obuće i gume FBiH, predsjednik Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritoriju Federacije BiH, predstavnici resornih ministarstava

Kantona Sarajevo, Hercegovačko-neretvanskog kantona, Tuzlanskog kantona i Zeničko-dobojskog kantona, te Alma Kratina, poslanica u Parlamentu Federacije BiH.

U uvodnom dijelu prisutnima su se obratili predstavnici Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, koji su istakli da je ova javna rasprava organizovana u skladu sa zaključcima Parlamenta Federacije BiH i da predstavlja posljednju sesiju na kojoj će se razgovarati o Nacrtu zakona prije upućivanja u daljnju proceduru.

Federalni ministar rada i socijalne politike Vesko Drljača, zahvalivši se prisutnima na odzivu, dao je nekoliko uvodnih napomena naglasivši da je reforma radnog zakonodavstva jedna složena reforma, da obuhvata nekoliko zakona, odnosno izmjene i dopune postojećih i donošenje potpuno novih, među kojima je i Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova. Prema Programu rada Vlade Federacije BiH donošenje ovog zakona predviđeno je za 2017. godinu. S tim u vezi, ministarstvo je pripremlilo Prednacrt koji je od strane Parlamenta Federacije BiH usvojen u formi nacrtu i prihvaćen kao dobra osnova za izradu Prijedloga. Ministar je istakao i dobru saradnju sa socijalnim partnerima u procesu izrade Nacrta zakona, te da je sam Prednacrt dva puta razmatran na Ekonomsko - socijalnom vijeću za teritoriju Federacije BiH. Također je istaknuto da se, poštujući načelo dobrovoljnosti, ovim propisom po prvi put daje mogućnost mirnog rješavanja radnih sporova, kako individualnih, tako i kolektivnih, te se regulišu prava i obaveze učesnika u postupku.

Istaknuto je kako se očekuje da će donošenje ovog zakona biti vrlo bitan iskorak u regulisanju ove pravne oblasti i da će se njegovom primjenom značajno rasteretiti sudovi, izbjeći dugotrajni sudski postupci, odnosno da će se sami sporovi rješavati brže i ekonomičnije. Pored toga, federalni ministar je naveo da se na javnoj raspravi očekuju konstruktivni prijedlozi i komentari kako bi se tekst Nacrta zakona poboljšao, te da će iznesene sugestije biti razmotrene i uvrštene u tekst Nacrta zakona koji će uskoro biti upućen na razmatranje Ekonomsko-socijalnom vijeću za teritorij Federacije BiH i Vladi Federacije BiH.

Budući da Zakon predstavlja novinu u našem radno pravnom zakonodavstvu, sam tekst Nacrta zakona o mirnom rješavanju radnih sporova prisutnima je detaljno predstavljen od strane predstavnika Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, te su pojašnjene njegove najbitnije odredbe.

Na Nacrt zakona o mirnom rješavanju radnih sporova ispred Saveza samostalnih sindikata BiH izjasnio se potpredsjednik Selvedin Šatorović, istakavši da je ovaj zakon urađen jako dobro, čestitao predlagaču i zahvalio se uposlenicima Federalnog ministarstva rada i socijalne politike na čelu sa ministrom. Savez samostalnih sindikata BiH iznio je određene primjedbe, prijedloge i sugestije na Nacrt zakona, koje je obrazložio Adis Kečo, šef stručne službe SSS BiH.

Ispred Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona obratio se Anto Iljić, sekretar Ministarstva, te na Nacrt Zakona dao određene primjedbe, prijedloge i sugestije.

Prisutnima se obratila i poslanica u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH, Alma Kratina i naglasila da je radno zakonodavstvo jako bitno i pozdravila napore ministarstva, socijalnih partnera i svih uključenih u izradi svih propisa koji regulišu ovu oblast.

Učešće u javnoj raspravi uzela je Elina Vasilj, stručna savjetnica za rad i zapošljavanje u Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne zaštite Hercegovačko-neretvanskog kantona. Njene primjedbe su se odnosile na preklapanja između ovog

zakona i Zakona o štrajku, jer nije dovoljno jasno kada se primjenjuje jedan, a kada drugi zakon. Na ovu primjedbu komentar su dali predstavnici Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Predsjednik Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritorij Federacije BiH pozdravio je prisutne, izrazio zadovoljstvo Nacrtom zakona o mirnom rješavanju radnih sporova i pozdravio napore svih da se oblast rada uredi.

Po okončanju rasprave usvojena su dva zaključka:

- 1. Javna rasprava povodom Nacrta zakona o mirnom rješavanju radnih sporova je sa današnjom sesijom završena.**
- 2. Zadužuje se Federalno ministarstvo rada i socijalne politike da, kao predlagač i obrađivač ovog propisa, razmotri sve iznesene primjedbe iznesene na današnjoj sesiji i tokom provođenja procedure javne rasprave.**

IV - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Članom 1. utvrđen je predmet ovog zakona, te propisano da se postupak mirnog rješavanja radnih sporova može voditi u skladu sa ovim zakonom, ukoliko o istom nije odlučeno pravosnažnom sudskom odlukom.

Član 2. sadrži definicije pojmova, odnosno izraza u smislu ovog zakona.

Član 3. određuje osnovno načelo mirnog rješavanja sporova – načelo dobrovoljnosti, prema kojem strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu dobrovoljno odlučuju o mirnom rješavanju radnog spora, te same biraju miritelje i arbitre.

Članom 4. određeni su učesnici u postupku mirnog rješavanja radnih sporova.

Članom 5. propisani su troškovi postupka mirenja, odnosno arbitraže.

Čl. 6. – 9. utvrđen je način rješavanja individualnih i kolektivnih radnih sporova te nadležnost i sastav mirovnog vijeća za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine i za područja kantona.

Čl. 11. – 20. uređen je postupak mirnog rješavanja radnih sporova, način izbora miritelja, učešće miritelja u postupku rješavanja individualnih i kolektivnih radnih sporova, provođenje postupka, kao i troškovi postupka mirnog rješavanja radnih sporova. Miritelja sporazumno biraju strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu sa Liste, u roku od tri dana od dana prihvatanja pojedinačnog prijedloga, o čemu obavještavaju Ministarstvo. Izuzetno od načela dobrovoljnosti, propisan je postupak mirenja u djelatnostima od javnog interesa. Također, propisano je da se mirno rješavanje spora može okončati sporazumom strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu, koji je obavezujući za obje strane, a ako je između strana u sporu zaključen kolektivni ugovor, sporazum postaje sastavni dio kolektivnog ugovora. Sporazum strana u sporu ima snagu izvršne isprave. Ukoliko strane u sporu ne riješe spor u postupku mirenja, propisano je da se rješavanje spora može sporazumno povjeriti arbitražnom vijeću. Utvrđen je sastav arbitražnog vijeća, način izbora članova,

te postupak pred arbitražnim vijećem. Propisano je da je odluka arbitražnog vijeća konačna i obavezujuća za strane u individualnom, odnosno kolektivnom sporu, te da se smatra izvršnom ispravom.

Čl. 21. – 23. propisano je da se sudsko odlučivanje može tražiti samo ukoliko strane ne riješe spor u postupku mirenja, a rješavanje tog spora nisu povjerile arbitražnom vijeću. Prilikom provođenja postupka pred mirovnim, odnosno arbitražnim vijećem, strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu može podnijeti zahtjev za izuzeće miritelja ili arbitra, o kojem odlučuje federalni ministar. Utvrđeno je da Federalno ministarstvo rada i socijalne politike vodi evidenciju o postupcima rješavanja individualnih i kolektivnih radnih sporova, te je propisan sadržaj evidencije.

Čl. 24. – 29. propisan je način izbora i uvjeti za miritelja i arbitara, utvrđivanje Liste miritelja i arbitara, određena prava i obaveze istih, te način prestanka svojstva miritelja i arbitara. Utvrđena je obaveza miritelja i arbitara da redovno obavještavaju Ministarstvo o toku i okončanju postupka mirnog rješavanja radnog spora, te prava miritelja i arbitara na naknadu.

Čl. 30. – 31. propisan je nadzor nad primjenom zakona, te utvrđene vrste i visine prekršaja.

Čl. 32. – 34. propisane su prijelazne i završne odredbe.

V - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona bit će potrebno kontinuirano osiguravati finansijska sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, ovaj zakon propisuje pravo na naknadu miritelja i arbitara izabranih sa Liste, koji će se u to svojstvo birati na osnovu Javnog poziva. Odredbom člana 27. propisano je da se visina i uvjeti za ostvarivanje prava na naknadu miritelja i arbitara utvrđuje odlukom federalnog ministra, a da se sredstva obezbjeđuju u budžetu Federacije. Dakle, troškovi naknade za miritelje izabrane sa Liste, odnosno arbitre imenovane od strane ministra, osiguravaju se u Budžetu Federacije, dok svaka strana u individualnom, odnosno kolektivnom sporu snosi svoje troškove nastale u postupku mirenja.

S obzirom da je odredbama Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/16), već bilo predviđeno osnivanje i rad Mirovnog vijeća za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, te da su za tu namjenu u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine, unazad nekoliko godina, već osiguravana finansijska sredstva, predviđeno je da se postupak mirenja iz ovog zakona zasniva na postojećim, odnosno planiranim budžetskim izdvajanjima, po transferu za rad Mirovnog vijeća Federacije. Naime, u Razdjelu 51 Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 104/16), ekonomski kod 6143, osigurana su sredstva u iznosu od 7.000,00 KM za tekući transfer za Mirovno vijeće.

Imajući u vidu da je odredbom člana 33. Prijedloga Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova propisano da se do donošenja propisa iz čl. 10. i 18. ovog zakona na formiranje mirovnog i arbitražnog vijeća za područje kantona, njegov sastav, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad tih vijeća, primjenjuju odredbe ovog zakona, to će za naknadu za rad miritelja i arbitara u mirovnom, odnosno arbitražnom vijeću formiranom za područje kantona, biti potrebno osigurati finansijska sredstva u budžetima kantona. S tim u vezi, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je kao obrađivač ovog zakona provelo konsultacije sa resornim kantonalnim ministarstvima, na način kako je to propisano odredbom člana 6. Pravilnika o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na budžet („Službene novine Federacije BiH“, broj: 34/16). S tim u vezi, a u skladu sa podacima dostavljenim od strane resornih kantonalnih ministarstava, u kantonalnim budžetima za provedbu ovog zakona osiguravat će finansijska sredstva kako slijedi: Kanton Sarajevo 7.000,00 KM, Unsko-sanski kanton 7.000,00 KM, Hercegovačko-neretvanski kanton 3.500,00 KM, Tuzlanski kanton 1.100,00 KM i Bosansko-podrinjski kanton 2.000,00 KM. Što se tiče ostalih pet kantona, Zeničko-dobojski, Srednjobosanski, Zapadno-hercegovački, Posavski i Kanton 10, koji nisu dostavili podatke u razumnom roku, smatrat će se da su saglasni sa fiskalnom procjenom uticaja propisa, shodno odredbi člana 6. stav 3. Pravilnika o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na budžet.